

DISCOVERING
EUROPEAN
NEIGHBOURS IN
THE 3RD
AGE

Упознајмо европске суседе у трећем добу!

PM

PM је рођена у добростојећој грађанској породици 1953. године у Београду, где је провела цео живот у истој породичној згради. Дипломирани ветеринар, магистар биологије, радно активна и данас. Европљанка је и грађанка света по опредељењу. По опредељењу је и вегетеријанка. PM воли да прича о историји своје породице и разговор са њом је текао лако.

Одрасла је са мајком, оцем и дедом и бабом са мајчине стране. Важну улогу у њеном животу је имао ујак, који је живео у иностранству. Своје детињство описује „као врло бајковито“, јединица која је обасипана пажњом и љубављу, што јој је касније, по њеним речима, помогло да превазиђе све животне тешкоће и „учинило је снажном особом“.

Мајчини родитељи су пореклом из Војводине, тадашња Аустроугарска, деда – правник и бележник, бака домаћица, завршила је Средњу женску школу . Обоје из имућних породица. Деда као добровољац учествује у одбрани Београда.

У Краљевини Југославији, деда је радећи стекао много пријатеља разних вера, иако лично није био верник. То га је спасло 1941. године када је земља окупирана и када „већина његових пријатеља није преживела. Њему је као милост дозвољено да за 24 сата напусти место.

Долазе у Београд, где су имали пет станова. Не желећи да ради у државној служби за време рата, продају један стан и од тога живе четири године.

Очеве родитеље PM зна само из приче, јер су настрадали 1944. у савезничком бомбардовању Београда. Погинула је бака, обе очеве сестре, а отац и деда су тешко рањени. Од последица рањавања деда је преминуо 1947. године.

Деда по оцу је пореклом из Требиња. Имао је низ одликовања из И и ИИ балканског рата, као и из I светског рата. Завршио је Грађевински факултет у Београду. Између два светска рата је био је врло политички активан у Пироту и Београду. Био је одборник у општини и скупштини.

Бака (очева мајка) је рођена у Швајцарској од оца Чеха и мајке Швајцаркиње. Њени родитељи су дошли у Србију око 1870. Били су католици, али бака и њена сестра су после бакине удаје прешле у православље. Бакин отац је радио у државној штампарији као шеф типографије. По речима PM, „били су авантуристи“ и донели су нешто ново малој, неразвијеној кнежевини Србији.

Породична зграда у којој су живели, а која је имала три стана и низ локала, је 1959. године национализована. Локали су срушени, дати Савезном секретаријату унутрашњих послова, а породици је остао на коришћење један велики стан.

РМ је 1960. пошла у основну, полу-експерименталну, школу у близини стана. У школи су их подучавали професори из чувених музичких и балетских школа, тражећи таленте. Играла је балет, али је одустала после пар година, на жалост своје мајке и радост њеног оца.

Била је одличан ђак у основној школи. Гимназију није волела и учила је само предмете које је волела: биологију, хемију, физику и историју, нарочито стари и средњи век.

Видевши уживо Акропољ, читајући Јансена, пожелела је да студира Историју уметности, али су родитељи били категорично против и тражили су да студира нешто практично.

1972. је конкурисала и била примљена на три факултета: историји уметности, биологији и ветерини. Мада би родитељи вероватно уважили било коју њену жељу, она из ината уписује и завршава ветерину.

Крајем 80-тих магистрирала је биологију. На предлог ујака, кога воли и чије мишљење цени, припрема магистарски рад о орловима, са идејом да касније отпутује код њега у Аргентину. Али његова изненадна смрт је у томе спречава.

У размаку од девет година умрли су сви њени ближњи. У њиховим последњим месецима се о свима пожртвовано бринула.

После студија кратко је радила у Природњачком музеју у Београду.

Од 1987. до 1995. бавила се продајом слика за своју рођаку из Америке која је тамо била као арт-дилер. Бавећи се тим послом упознала је много сликара и вајара. Неки од њих су јој постали пријатељи.

Од 1995. мења професију и почиње да ради у детективској агенцији. Тамо је радила до 2007. године.

Онда, 2007. године, почела је да се бави менаџментом сопствених некретнина.

Има вишедеценијског партнера, али никада нису живели заједно. Није се удавала. Нема деце.

Нема пензију и то је не оптерећује. Увек је живела у добрим материјалним условима.

РМ је врло везана за своју породицу. Истражује њену историју по архивима. „Моја породица је за мене била универзум.“

Са мамом је од малена ишла у позориште, биоскопе, музеје и на разне друге културне догађаје. Прва музика коју је чула и заволела је био џез, који је отац свирао са својим пријатељима на кућним забавама.

Са баком је одлазила у шетње на Калемегдан, до Саборне Цркве и у посластичарнице. Бака је била изванредна куварица и пасионирани читалац, а РМ каже да је то „остало у традицији и женској причи. И моја мама била одлична куварица, заволела је јако да кува као и ја. Али ми никада нисмо размишљали о томе да је то обавеза да се ради, него је то задовољство и креативност. У исто време читала се Политика од прве стране, а не задње, Кумрански рукописи, разне књиге, расправљало се...“. Са деком је често одлазила на излете до конака Кнеза Милоша и то је било „само неко њихово време“.

Са целом породицом често је путовала у иностранству, видела и исток и запад. Сећа се да јој у Венецији, бака - антикомуниста говорила: „Погледај како је овде све лепо, али обрати пажњу на конобара, он има 70 година и мора да ради. То је капитализам.“

Њен радни дан почиње ујутру са кафом. РМ ради од куће. На интернету погледа ситуацију са некретнинама. Руча и нахрани велики број маца и птица. Одлази у разне институције и архиве до 16-17 часова. Поново храни љубимце. Предвече одлази у шетњу и куповину намирница. Иде искључиво пешке или таксијем. Леже касно, преводећи време на интернету, читајући стране новине и књиге. Понекад погледа неки занимљив ток-шоу, серију или филм.

РМ је младолика, лепа жена. Каже: „Време ме је не волело, него обожавало!“ Продорна је, ван свих калупа, максимално активна. Велики је борац за права животиња и заштиту природе. Деценијама потписује и дели преко друштвених мрежа на стотине петиција. Ангажује се на лечењу и стерилисању животиња, активно сарађује са Удружењима за заштиту животиња и природе. Покушава да направи своју Фондацију и окупи људе сличног размишљања. Пожртвован је пријатељ у невољи.

Не размишља о старости. Примећује да се већина људи „окамени“ кад оде у пензију и онда буквално чекају да умру. Њен деда је тешко поднео пензију. РМ каже да је за њега била казна да не ради. Ипак, убрзо по пензионисању се поново активирао и радио је до краја живота.

РМ сматра, цитирајући омиљеног Јунга, – „да би човек остао жив, треба да увек остане радознао, да буде што активнији и задовољан на крају дана ако је нешто ново научио.“ „Док год можемо да радимо оно што волимо нисмо стари!“. Истиче да су најмоћнији људи на свету стари. У њеном послу са некретнинама, при скупљању информација за локацију, водећу улогу имају жене од 45-80 година, јер људи имају више поверења и лакше ступају у комуникацију са старијим женама.

„Године не одређују колико је неко стар, него ход, став, начин размишљања, поглед и покрет.“ Научила је да не постоји генерацијски јаз, деда је често био савременији у ставовима од њене мајке.

Не размишља о болестима. „Ништа не контролишем, самим тим сам добро“. „Док трајем нек' лајем“. Отац је редовно ишао код лекара и живео је краће од мајке, која уопште није ишла. Треба бити активан упркос болести, „бити физички и психички здрав и имати јасне циљеве.“

Младима би поручила да „увек прате своје снове, али да ти снови треба да буду реални. За то реални мислим да много пута, макар на индиректан начин, могу искуства старијих да им помогну, не да им неко соли памет, већ да им нешто каже да они буду реални и да буду максималистички.“

У Београду почетком марта 2020.

Радмила Крунић